

8438 / 1.

На правому рукопису.

1591.

136591

Закордонне Бюро
Української
Відкально-Демокра-
тичної /с.-ф./ Турції

1600
96

Бюлетень ч. 1.

Видання - неперіодичне

1928 - 1929

У. 8438/1

ПАМ'ЯТИ

Олександр Валер'яновича
ВІЛІНСЬКОГО

10 грудня 1928 року в Подебрадах помер від наглої смерті /порок серця/ О.В. В і л і н с ь к и й. Це одного члена загубила наша партія на еміграції. Відійшов од нас навіки той, хто на протязі 20 років ділив із партією і горе і радість, хто був вірним її ідеалам і в часи пригноблення всього живого на Україні, за царату, і в світлі /на жаль дуже недовгі/ дні існування Самостійної України, і на тернистому шляху еміграції. Багато ми втратили в особі дорогого нам Олександра Валер'яновича. Втратили того, кому особливо близькою до серця була наша партія. Він уважав її сумлінням української політичної думки, вважав що такою вона була і повинна залишитись на завіше. Людина кристалової чистоти, він і до партії, до якої він належав, ставив вимоги - чистої, чесної праці і чистої, шляхетної думки. Загубили в ньому і високо освічену, європейськи освічену людину з широким світоглядом, професора і вченого, гарного адміністратора, чесного політика. Це була людина великого масштабу, з великими здібностями, яка скрізь, на всіх становищах, де-б не було, уміла поставити справу як найліпше, набути любові і пошани у підлеглих, заслужити визнання зі сторони співробітників. Нарешті, ми втратили людину - безкорисну і шляхетну, лагідної м'якої вдачі, скромну, витриману, спокійну, невтомного прецьовника і великого українського патріота. Ліпші роки свої він віддав на служення українському народові. Багато переніс він на своєму життєвому шляху - переніс за велику ідею визволення України. І передчасну смерть його завинило, головним чином, оце пережите. Зазнав він і знаку большевицького панування. В січні 1918 р. большевичені робітники хотіли його розстріляти, як члена Центральної Ради. Він врятувався чудом, -був уже приставлений "к стенке", коли один робітник, що добре знав і любив О.В., вступився і не дав виконати присуд. Але аж до приходу німців О.В. був примушений переходуватись, і бути весь час на сторожі. Еміграційні умови теж тяжко відбилися на здоров'ю О.В. Доводилось і

бідувати, а коли вже в останні 6 років, завдяки тому, що О.В. був покликаний до складу професорів Подєбрадської Академії, матеріальне становище покращало, довелось віддати багато енергії, праці і, значить, здорівля на педагогічній ниві високої школи нашої за кордоном. Педагогічну працю він розумів і любив. Він хотів виховати якмога більше нових культурних бойців за відродження нації. Знав і вірив, що лише піднесення культурного рівня, а особливо створення власної інтелігенції, забезпечить народові українському самостійне існування. Він і вмер на своїому посту, прийшовши в свою годину викладу читати лекцію. Низько-ж схилимо чоло перед покійником, скажемо йому "Вічну пам'ять". Будемо вірити, що не тільки ми, але й український народ колись, коли він буде вільний і незалежний, згадає одного з своїх передових бойців, що життя своє присвятив українській справі, що до самої смерті своєї залишився вірним ідеалам визволення, згадає його "незлим, теплим словом". -

Олександр Валер'янович народився 4 вересня 1872 року. Скінчивши реальну школу в Варшаві, він вступив до технологічного відділу Харківського технологічного інституту, який і закінчив в 1897 р. Де-який час служив на залізниці, як начальник технічного відділу служби тяги. В 1905 р. переїзжає до Берліна, де слухає лекції у першого фахівця по вентиляції і ogrіванню проф. Рітцеля, працює по цьому фаху в одній швейцарській фірмі. 1907 року він повертається на Україну, до Києва, де віддає себе педагогічній діяльності - як лектор Київського політехнічного інституту, Курсів Пермінова, Курсів I-го т-ва преподавателів. Одночасно робить експертизу по своїйму фаху, складає проекти центрального ogrівання, і тн. В 1915 році він працює в Полтавському губерньському земстві, проектує будівлі й доглядає за сушильними городинами. З 1916 року працює в Всеросійському Союзі міст спочатку як інженер санітарного відділу, потім як завідуючий майстернями. З початком революції входить до першого нашого українського парламенту - Центральної Ради. В грудні 1917 року одержує призначення на посаду директора департаменту професійної освіти. В кінці 1918 року виїзжає за кордон як генеральний консул в Цюриху. Після ліквідації наших дипломатичних представництв де-який час перебуває у Відні. В 1922 році одержує запрошення на посаду лектора математики на натуральних курсах при Українськ. Господарській Академії в ЧОР. В 1923 році професорська рада Академії обирає його доцентом при катедрі будівництва. В 1924 році йому доручають керувати катедрами прикладної механіки і машинознавства, а в 1925 - його обирають професором при останній катедрі. На рік 1926-1927 його обирають деканом інженерного факультету. Нарешті на р. 1928/29 - обирають проректором Академії,

на якій посаді він і закінчив свій життєвий шлях. Похорон його відбувся дуже урочисто. Вся подебрадська колонія йшла за труною. Багато було вінків од високих шкіл українських в Чехії, від ріжних т-в і організацій. Над могилою були виголошені чуді промови, що намалювали присутнім незабутній образ небіжчика і його заслуги перед Академією і взагалі перед українською справою.-

Є.Г.

ТАКТИКА Р.-Д. ПАРТІЇ.

Доклад М. Славинського.

Гасла Р.-д. партії відомі всім:

Нація - вища за класи.

Держава - вища за партію.

Зміст цих гасел означає напрям і межі партійної чинности і силу її програмових тез.

Користуючись військовими терминами, партійну чинність можна поділити на дві не рівнозначні, але не рівноважливі частини: першу, що її треба назвати стратегічною, і другу - тактичну. Стратегія партії диктується принципами, тактика - доцільністю. Але в партійній діяльності ці дві частини мусять бути органічно зв'язані між собою, гармонійно злагодженими. Мова тут буде лише про тактику, а ще точніше - про ту її ділянку, в якій зазначені відносини Р.-д. партії до інших політичних, громадських і соціальних верств та угруповань на чужині й на Батьківщині.

В сучасності партія має перед собою два великих завдання:

І/мета ближча - звільнення України од чужої окупації,

2/ м е т а д а л ь ш а - відтворення незалежної Української демократичної республіки, закладеної на парламентарних формах державного урядування, опертої на справедливих - земельному та соціальному - законодавствах, відповідних часу і обставинам, особливостям території і населення.

М е т а п е р ш а - завдання часове і обмежене, але потребує воно концентрованих сил, пересякнутах єдиним змаганням до національно-державної суверенності.

Тут можлива і необхідна тактика співпраці, згоди чи союзу з усіма антибольшевицькими і антимосковськими чинниками, чи то українськими чи закордонними.

З українських угруповань винятком із цього правила мають бути лише монархисти та ліво-с.-ровські федералісти. Союз із цими групами жадної користі не дає-би, а лише зменшив-би ударну силу державно-національних змагань у сучасному; і по-друге - незвичайно утруднив-би в дальшому досягненні другої мети.

Для закордонних сил винятків немає. Але всяка угода, співпраця, союз чи координація з ними мусять бути виправдані наочною доцільністю.

Яка-будь координована співпраця з чинниками і з силами московськими можлива лише при умові попередньої урочистої зявки про визнання суверенної України, - і то з твердими, об'єктивними гарантіями, що така зявка буде ними дотримана.

Співпраця з українськими меншостями можлива остільки, оскільки вони зважатимуть себе меншостями не російськими, а українськими.

Такої тактики для досягнення мети першої р.-д. партія трималась увесь час; має її притримуватися й надалі.

М е т а д р у г а - далекоюсяжна, тривала і складна. Складною має бути і тактика для її досягнення.

Означимо насамперед ті політичні і соціальні елементи, які схочуть, зможуть і вмітуть працювати для досягнення м е т и д р у г о ї. Тим самим означасться і те місце і та роль, що припадають у цій справі на р.-д. партію.

Н а с а м і г р а ц і ї політичні українські елементи, рахуючи їх зліва доправа, такі:

Радянський с.-р., с.-р. без певного напрямку, національний с.-р.

Радянський с.-д., с.-д. без певного напрямку, національний с.-д.

Р.-д. партія.

Хлібороби-демократи, теоретичні гетьманці.

Гетьманці-заприсяжені, націоналісти, авантурні групи.

Елементи соціальні:

Уламки колишньої буржуазії, інтелігенція, кваліфіковані робітники, кваліфіковані селяне.

Професіонально:

Військові, урядовці, техник, професори, студенти, журналісти, а всі разом - працюючі руками і головами.

На Україні елементи такі:

Селянство та сільська інтелігенція, себ-то духовенство, учителі, кооператори то-що. Міщанство, робітники, міська інтелігенція. Військові, урядовці, техник.

На еміграції - люди організовані, росташовані по політичних, громадських та професіональних угрупованнях.

На Україні - розпорошені, дезорганізовані; колишні політичні та інші угруповання сьогодні там представлені уламками. Комуністична партія до обрахунку не йде, бо, хоч в ній і єть течії українсько-національні і державно-сепаратистичні, але вона в цілому стоїть по-за комплексом державно-національних українських угруповань.

На еміграції - партії - самі вожді без партійного матеріалу - мас; тому чинність їх млява і неозначена.

На Україні - маси без вождів, тому виступи їх не координовані, а праця - без перспективи.

Єдиний виняток, хоч і не довершений, уявляє собою р.-д. партія. За кордоном вона має не тільки вождів, але і матеріал, бо рекрутувались її члени, принаймні досі, головним чином серед міської та сільської інтелігенції, яка так широко представлена на еміграції.

Тому р.-д. партія стояла, стоїть, має стояти і надалі в центрі політичної і державно-національної української праці, вибираючи собі сопутників зправа та зліва для досягнення означеної мети другої.

Мета друга, як вказано вище, - складна і далекосяжна. Тому і для досягнення її мусить бути встановлена складна система блоків, контактів та координації з іншими політичними угрупованнями, вибираючи з них лише ті, що надаються до того з огляду на їх принципову чистоту та державно-національну доцільність. При тому треба звертати також увагу і на те, які шанси має те чи інше угруповання - вижити і

розвиватись не тільки в часи революційних бурь, але й у період нормальної еволюції Української демократичної республіки, який наступить за тими бурями.

Із складної системи координації політичної та державно-національної праці Р.-д. партія виділяє три головніших блоки, що їх реалізація диктується сукупністю сучасних обставин.

1. Блок державно-національних угруповань; до нього могли-б увійти: зліва - національні с.-р. та національні с.-д.; в центрі - Р.-д. партія; вправа - хлібороби-демократи.

2. Блок селянської демократії з представників національних с.-р.; партії Р.-д. та хліборобів-демократів.

3. Блок державно-технічної співпраці з представників війська, урядовців, техніків, усіх вказаних політичних напрямів, а також - безпартійних.

Блоки ці фактично уже існували, мусять існувати і в майбутньому.

Р.-д. партія вважає своїм обов'язком їх реалізувати, бо стоїть вона в центрі державно-національної української справи і має для того більше даних, ніж яке інше політичне угруповання.

Ухилення тої чи іншої політичної групи од блоку чи координованої праці Р.-д. партія не буде вважати перешкодою. Бо такого роду блоки сильні не кількістю членів своїх, а тим, що вони відповідають потребам дня і майбутнього. Малий сьогодні блок органічно стане великим завтра.

Тактичні моменти координованої праці з елементами на Україні виходять по-за межі цього доповіді.

-----eoe-----

УКРАЇНСЬКА РАДИКАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТІЯ та МІЖНА- РОДНИЙ СОЮЗ РАДИКАЛІВ.

1928 р. в червні місяці відбувся в Лондоні черговий Міжнародний Конгрес Радикалів /точна їх назва: *Entente Internationale des Partis Radicaux et des Partis Démocratiques Similaires* /.

Напередодні конгресу Закордонне бюро УР-Д. партії подало заяву про своє бажання вступити до Союзу. З приводу цього по дорученню Закордонного бюро проф. О.Шульгін мав розмову з Генеральним Секретарем Союзу п. Пфейфером, який досить песимістично віднісся до українського жадання. Він заявив,

що Союз радикальних партій об'єднує ті елементи, що так чи інакше стоять близько до урядів своїх країн, але очевидно, що Українська р.-д. партія в таких відносинах з урядом совітським не стоїть. З другого-ж боку, до Союзу не можуть належати партії, що засновані за кордоном, хоч-би по духу вони і підходили до радикалів. На підставі цього, додав п. секретарь, одмовлено в прийнятті одній антифашистській італійській партії і одній російській.

П. Ш у л ь г и н в у них розмовах і потім в окремому мемуарі роз'яснив, що звичайно УРДІ не мала жадних зносин з окупантським урядом, але вона на протязі останніх одинадцяти років стояла і стоїть у дуже близьких стосунках з своїм національним урядом. Що-ж до питання, чи не засновано партії УРД за кордоном, то на це відповів той-же член Закордонного бюро, що радикальний рух почався на Україні ще за часів Драгоманова, що партія формально почала існувати за першої російської революції, і т.д.

Отже, як це повідомлялося в свій час і в газетах, на Конгресі в Лондоні питання про вступ Української р.-д. партії розглядалося і вирішено було одкласти прийняття її на слідуюче засідання Союзу радикалів у 1929 році.

В листі на ім'я п. Ш у л ь г и н а було зазначено, що одноголосно було ухвалено розглянути це прохання з симпатією і без бажання поставити формальні перешкоди. Одкладено справу було тільки в огляду на її складність, але знов у листі повторно заявляється, що всі погодились, що цей дослід справи має перевестись з н а й б і л ь ш о ю с и м п а т і є ю.

Така зміна у відношенні до Української р.-д. партії пояснюється перш за все тими роз'ясненнями, які були дані й які не могли не вплинути на Конгрес, але з другого боку - треба відмітити, що очевидно зайшли і певні зміни в настроях на Конгресі.

Так, з приводу думки, що усі партії - члени Союзу мусять бути "урядовими", Л л о й д - Д ж о р д ж заявив, що в такому разі нехай перш за все виключають англійських лібералів, бо вони стоять в опозиції і довго ще будуть займати таке становище. По наших відомостях - Ллойд-Джордж настоював на негайному прийнятті Української р.-д. партії до Союзу.

На кінці мусимо додати, що в цій справі допоміг у зносинах з Лондоном проф. Роман С м а л ь - С т о ц ь - к и й.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЧЛЕНІВ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ
ПАРТІЇ РАДИКАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОЇ /с.-ф./.

3. червня 1928 року в Празі Чеській відбулась щорічна конференція членів Центрального Комітету партії р.-д.

На конференції були присутні члени Центрального Комітету - пп. Лоський, Лотоцький, Мацієвич, Мирний, Прокопович, Злавінський, Шулґин, Холодний /як представник організацій р.-д. в Польщі/ і Яковлів; представники груп - Празької - пп. Сірополко і Пархоменко, Подебрадської - Гловинський і Лисянський.

На Президію конференції обрано: Голова - Прокопович, Заступник - Мацієвич, Секретарь - Гловинський.

Конференція заслухала звіт Закордонного бюро, який подав Голова Закордонного бюро проф. Яковлів. Звіт констатував, що поруч із партійною діяльністю членам партії доводиться брати участь в різних громадських і національних організаціях, і що ця сторона діяльності в нашій партії, яка має гасло "НАЦІЯ - ВИЩА ЗА КЛАСИ", "ДЕРЖАВА - ВИЩА ЗА ПАРТІЮ", з'являється може більше важливою, ніж діяльність партійна. Підкреслював, що процес в Парижі особливо забрав багато часу і праці у членів партії, з'окрема у членів Закордонного бюро. Запропонував план діяльності на майбутнє, який після обговорення і дискусій був прийнятий і виявлений в резолюціях конференції, що в їх найголовніші подаються в цьому бюлетені.

Після звітів місцевих груп конференція заслухала ряд докладів.

Доклад проф. Мацієвича "Ситуація на Україні" подав оцінку політичної ситуації, що склалась на совітській Україні за останні часи. Докладчик в першу чергу зупинився на головному чиннику совітського політичного життя на Україні, а саме на КПБУ. Починаючи з 1925 року спостерігається, каже докладчик, в цій партії розклад що-до українського питання. Можна намітити три течії: 1/група централістів - з Затонським і Кагановичем, має досить сильну периферію з росіян і жидів; 2/українські автономісти - Петровський, Скрипник, що не задоволені сучасною,

головним чином господарською, залежністю України; ця група - слаба на периферії, сильна - в центрі; з українські сепаратисти, не дивлячись на розгром групи Шумського, збереглись і досить сильні на периферії. Таким чином, в лавах самої комуністичної партії немає єдності. Цікаво, що процеси, які проходять в комуністичній партії Росії, мають слабкий відгук на Україні. Троцькізм на Україні мав лише невеликі групи прихильників. Це свідчить, що життя України починає навіть в межах єдиної компартії йти окремим од Росії руслом. Компартія українізується - в 1923 році українців у партії було 18%, в 1927 - 47%. Що-до адміністративного апарату, то чим нижчий адміністративний орган, тим більший відсоток українців. Із армією - ще краще: лише 1/3 кадру складається з чужинців. 2/3 - територіяльні дивізії - складає місцевий елемент.

Що-до економічного становища - треба констатувати зниження посівної площі, звертування цукрових заводів, взагалі той розгон, що ішов після НЕПУ, тепер припинився. Докладчик констатує, що індустріялізація, яку переводили більшовики, позитивних наслідків не дала із-за браку капіталів і із-за господарчого безладдя, що у них твориться. Так, будова Дніпрельстану із-за браку капіталів зайшла в глухий заулоч.

Настрій - за гострення взаємовідношення населення і влади, невдача селянських позик, хлібозаготовок. Нажим на "мужика" викликав реакцію.

Як висновок - треба ствердити піднесення національної свідомості, як наслідок національної революції, націоналізації /в сенсі українізації/, демократизації життя. Розклад центротяжних сил, що його перевела революція, - в культурі, в церкві, адміністрації. Більшовики викликали духів, з якими тепер самі не можуть дати ради.

Другий докладчик - проф. Ш у л ь г и н, подав оцінку міжнароднього становища. Сконстатував, що до відношення до ССРСР період визнання в європейських державах закінчується та відношення до більшовиків різко змінилося для них на гірше. Тепер, наприклад у Франції, навіть завзятіші колись прихильники визнання стають на шлях непримиримої боротьби з більшовизмом. Німеччина в своїй позиції до ССРСР ще хитається, підтримує контакт з Москвою, як протиставлення антанті, Туреччина іде весь час в орбіті совіцької політики, хоч в останні часи намічається її зближення з Європою. Зміна турецької політики мала-б особливе значіння для нас, поскільки Туреччина є наш найближчий сусід і природній спільник у боротьбі з російським імперіялізмом.

Що-до українського питання, то помічається загальне зацікавлення ним. Докладом цього може служити те,

як збільшилась кількість заміток і статей про Україну в міжнародній пресі. Найбільше зацікавлення в українському питанню виявляють наші західні сусіди, і тут ми знаходимо серед численних політичних кол широке зрозуміння нашої справи.

Що-до росіян, то з ними спільної мови бути не може. У них - непримириме становище до наших домагань, вони готові вести боротьбу на знищення і відстояти собі частину України хоча-би і по Дніпро. Спільна праця у нас весь час іде з кавказькими народами.

Після цих докладів п. Прокопович подав доклад про діяльність Уряду УНР, а проф. Славинський про тактику партії /останній доклад зг. резолюції конференції міститься в цьому бюлетені/.

Далі подаємо найголовніші резолюції, що прийняла конференція.

П о с т а н о в и о р г а н і з а ц і ї н і.

Зверхнім органом Р.-д.партії залишається конференція членів Центрального Комітету з участю представників від партійних громад.

Для участі в конференції встановлюється принцип пропорційного представництва від громад.

Конференція в принципі визнає доцільним скликання партійного з'їзду, коли для цього будуть відповідні умови і виникне потреба в ньому.

Закордонне бюро має складатись із 5 членів, обраних на конференції, та представників од груп.

П о с т а н о в и - п л а н у д і я л ь н о - с т и.

В справі активізації партійного життя - партійні громади мають збиратися не менше одного разу на місяць з обов'язковим порядком денним: 1/інформації з життя партії і з діяльності Зак.бюра, 2/інформації з діяльності Уряду, 3/інформації з життя політичного, 4/інформації про Україну.

Партія через Закордонне бюро і місцеві громади має вести активну пропаганду шляхом виступів назовні: відчитів, рефератів, дискусій.

Закордонне бюро має тримати постійний контакт з місцевими громадами.

Партія через Закорд. бюро і місцеві громади має стремити до збільшення числа членів.

Закордонне бюро має організувати партійне видавництво- видання бюлетенів Зак.бюра, агітаційної літератури, збірника по ідеології партії.

Партія залишається на ґрунті підтримки Уряду УНР всіма партійними засобами.

Закорд. бюро має встановити зв'язок із радикальним інтернаціоналом.

Як побажання - щоб у бюлетені ч. I Закорд. бюро вмістило доклад про тактику партії.

Як побажання - конференція нагадує членам партії про необхідність взаємної підтримки.

Після того Конференція перевела вибори Закордонного бюро. Обрані наступні особи: О.Я. Шульгин, М. А. Славинський, К.А. Мицієвич, А. І. Яковлів, О. Г. Лотоцький; за відмовою останнього обрано І.І. Мирного.

-----oo0oo-----

З ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКОРДОННОГО БЮРА.

Закордонне бюро уконститувалось в такий спосіб: на голову обрано М.А. Славинського, на заступника - А.І. Яковлева, на секретаря - Е. О. Гловинського, що увійшов до Закордонного бюро як представник Подебрядської групи. Празька група обрала представником п. Слюсаренка.

Закордонне бюро відбуло 5 засідань, на яких воно займалось виконанням постанов Конференції. З'окрема розроблений план видання популярно-агітаційних брошур такого змісту: про державу, націю, демократію, церкву, землю і селянство, робітництво і промисловість, рідину, партію р.-д. Покладено завдання на окремих членів партії скласти такі брошури і представити Закордонному Бюрові.

Крім того, Закордонне бюро переводило біжучу працю по зносинах з місцевими групами, по реєстрації членів і т.и.

З приводу біжучих подій Закорд. бюро прийняло наступні резолюції:

1. Висловлюючи найрішучий протест проти совіцького окупаційного уряду, який привів удруге до голоду на Україні, Закордонне бюро вирішило вжити всіх можливих заходів для вяснення ситуації голодуючого населення, а також і можливої йому допомоги як з боку українського громадянства, так і міжнародних чинників.

2. З приводу атентату на польського генерального консула в Празі, що деконав український емігрант з Га-

личини, Закордонне бюро висловлює свій рішучий осуд цьому актові, який до того був зроблений на гостинній чеській землі, що дала нам широке право азилу.

З приводу подій, які мали місце у Львові в листопаді 1928 року, Закордонне бюро, не входячи в детальний їх розгляд за відсутністю точних даних, констатує, що українські просвітні та економічні установи були погромлені, і з приводу того висловлює свій жаль і своє обурення.

-----000,000-----

З ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ ГРУП.

Пражська група.

10 листопаду відбулися річні збори, на яких обрано президію в складі: голови - проф. Яковлева, заступників - п. Мирного й проф. Сіролька та скарбника - проф. Доського.

В дальнішому група збирається регулярно щомісяця. Порядок денний на кожних зборах буває той, що його встановила Конференція: подаються інформаційні доклади про діяльність партії і Закордонного бюро, про діяльність Уряду УНР, про становище на Україні, про справи міжнародні. По докладах відбувається обмін думками. З інших справ, що піднесені були на зборах, треба відмітити: справу організації комітету допомоги голодним на Україні /при чому асигновано відповідну суму на потреби комітету/, справу організації публічного доповіді на тему десятиріччя соборності України, справу заснування Народньої Української Ради, справу утворення своєї широкої преси і т.и.

Подєбрядська група.

30 жовтня 1928 року відбулись збори, на яких було заслухано доклад проф. Мацієвича "Сучасне міжнародне становище". Докладчик подав характеристику міжнародного становища під кутом відношення до України, при чому сконстатував, на підставі цілого ряду матеріалів часописів та журналів збільшення зацікавлення українською справою в ряді європейських держав.

13 листопаду на зборах групи був заслуханий доклад доц. Садовського /як гостя / "Ситуація на Україні". В докладі подано було детальний перегляд господарських,

політичних і культурних явищ, якими характеризується сучасне становище на совіцькій Україні.

11 грудня на зборах групи прибувши із Варшави член партії інж. Лівицький поділився своїми враженнями що-до життя української еміграції, з'окрема партії р.-д. в Польщі.

18 грудня група обговорювала питання, що пов'язані з місцевими подебрадськими подіями і що торкались тактики членів групи в студентських професійних організаціях.

5 лютого 1929 року голова групи інженер Гловинський зачитав доклад на тему "Армія і політика". Доклад присвячений був завданням військової еміграції і її взаємовідношенням з політичними партіями.

15 лютого в 5. річницю існування групи члени групи зібрались на товариські сходина, на яких обговорювались питання партійного життя і партійної праці.

О р г а н і з а ц і я п а р т і ї в П о л ь щ і.

Члени партії, що перебувають у Варшаві, зорганізували окрему групу. Один час на чолі її стояв інженер Реутів. В лютому місяці обрана нова президія - Голова - проф. Лотоцький, заступник - інж. Реутів, секретарь - інж. Скубій.

На Великдень організація партії р.-д. в Польщі має скликати річний партійний з'їзд усіх членів партії, що перебувають на терені Польщі.

-----ooo0ooo-----